

A turizmusbiztonság egyes kérdései

Dr. Fórizs Sándor

*Nemzeti Köszölgélati Egyetem, 1083 Budapest Ludovika tér 2.
e-mailcím: drforizsdandor@invitel.hu*

Absztrakt

Lehetséges-e a turizmust, a turizmusbiztonságot és egy adott ország bűnügyi helyzetét egymásra hatásában vizsgálni és az adatokból következtetéseket levonni? Publikációmban Németország turisztikai-bűnügyi helyzetével kívánok foglalkozni. Kerestem az elérhető okmányokban, kiadványokban a témával kapcsolatos adatokat és a turisták sérelmére, illetve az általuk elkövetett cselekményeket. Igen, a turista nem csak áldozat lehet. Egyesek a szabadidős utazás leple alatt egészen más céllal érkezhetnek, vagy követnek el meggondolatlanul bűncselekményt. Németország 2016. évi rendőrségi bűnügyi statisztikája **(1)** szerint abban az évben az összes bűncselekmény 30,5%-át külföldiek követték el és a számlájukra írható cselekmények egy év alatt 10,9%-al növekedtek. Természetesen itt egy igen nagy országról van szó, mely csak földrajzi helyzeténél fogva is szinte átjáró Kelet és Nyugat között. Gazdagsága, a számtalan látnivaló, milliókat vonz évente.

1. Eredmények és értékelésük

1.1 Néhány szó a turizmusról és Németországról

Bár a bűnügyi statisztika direkt módon nem szól a turizmusról, ez a gazdasági-szabadidős jelenség nagy befolyást gyakorol a nyilvántartás adataira, mely a külföldieket alapvetően „nem német” megnevezéssel szerepelteti. Ide sorolhatjuk, egyebek mellett a turistákat; az itt tanuló diákokat, nem kis számmal; az állam területén átutazókat; az országban állomásozó külföldi katonákat, az életvitel szerűen itt élő más állampolgárokat, a menekülteket. Közülük is sokan követnek el bűncselekményt, vagy válnak annak áldozatává, jelentősen módosítva a rendőrségi nyilvántartások csak a saját lakosság számából következő adatait. A 2016. évben hetedik éve folyamatosan emelkedett az országban a turistaforgalom. A legtöbb vendég a szomszédos országokból érkezett, de Kínából 26%-al, az öböl menti arab országokból 18%-al többen látogattak ide 2015-ben. A turisztikai ipar 2,9 millió munkavállalót, a dolgozók 6,8%-át foglalkoztatja és az éves nemzeti össztermék (GDP) 10,8%-t állítja elő. 2016-ban volumene az előző évhez képest 3%-al növekedett, a külföldről érkezők 80,8 millió vendégéjszakát töltöttek el. A turizmus által felhasznált áruk és szolgáltatások értéke 1053 milliárd euró volt, az összes fogyasztás 3,9% - a. A külföldi turisták kiadásai 39,6 milliárd eurót, a belföldieké 224,6 milliárdot ért el. A turizmus becsült összes költsége 287,2 milliárd eurót tett ki. **(2)**

Tanulságosak a pénzköltési arányok is:

- éttermi szolgáltatásokra 51,2 milliárd,
- vásárlásra 49,7 milliárd,
- szállásra 35,8 milliárd ment el.

A tíz leglátogatottabb európai város listáján London és Párizs mögött Berlin a harmadik, München pedig a kilencedik helyen szerepel. Berlinben (jó 3,5 millió lakos mellett) 2016-ban 12.731.640 turista 31.067.775 vendégéjszakát tartózkodott, ez 2,7%-os növekedés az előző évhez képest. Közülük külföldi 5.043.887 fő volt 14.179.271 éjszakával, +3,9%. **(3)** Az adatoknál szükséges figyelembe venni, a kisebb szállások, tíz fő befogadása alatt gyakran nem is szerepelnek a nyilvántartásban. Az előzőekből kifolyólag az egyes tartományok bűnügyi nyilvántartásai gyakran jelentősen eltérő tendenciákat mutatnak, különösen a nagyvárosokban. Túlreprezentáltak a külföldiek Berlinben, általuk elkövetett lakásbetörés 48,5%, kézitáska lopás 86,7%, illetve

Hamburg, ahol az összes bűncselekménnyel gyanúsított 41,4%-a külföldi.

Németország az egyetlen ország melyből négy város szerepel azon a világvárosokat összefoglaló 25-ös toplistán, melyekben külföldiek a legtöbb éjszakát eltöltötték. Berlin a 7. helyen, München 15., Frankfurt 22., Hamburg a 25.

2016-ban Spanyolország ugyan megelőzte Németországot a turistaforgalom terén, de a Szövetségi Köztársaság így is turisztikai nagyhatalom. A 10 főnél nagyobb kereskedelmi szállásokon eltöltött vendégéjszakákat vizsgálva az alábbi sorrend alakult ki:

- Spanyolország 453,7 millió éjszaka, +7,7%-os növekedés az előző évhez képest,
- Németország 447,2 millió éjszaka, +2,5%-os növekedés az előző évhez képest,
- Franciaország 398,0 millió éjszaka, -3,8%-os csökkenés az előző évhez képest,
- Olaszország 396,8 millió éjszaka, +1,0%-os növekedés az előző évhez képest,
- Egyesült Királyság 295,6 millió éjszaka, -3,3%-os csökkenés az előző évhez képest,
- Ausztria 118,0 millió éjszaka, +4,1%-os növekedés az előző évhez képest,
- Hollandia 106,4 millió éjszaka, +2,7%-os növekedés az előző évhez képest.

1.2 Turizmusbiztonság és a minisztériumok

Különböző minisztériumoknak jelentős szerepük lehet a biztonságos turizmus elősegítésében. Elsősorban itt a belügy, a külügy és esetleg olyan hivatal jöhet számításba, melynek ezen a területen szervezetileg is szerepe lehet. Egyes országokban a gazdasági területtel foglalkozó minisztérium államtitkári, vagy helyettes államtitkári szinten telepítette a kapcsolódó turisztikai feladatokat.

Az állampolgárok külföldre utazásának, kint tartózkodásának zavartalansága minden kormány alapvető érdeke. Az elmúlt időszakban magyar példa is mutatta, milyen problémákat vet fel konfliktusos régióból egy túszszerzést követően az érintettek kimentése.

Német nyelvterületen, az interneten „Utazási figyelmeztetés” (Reisewarnung) kifejezéssel jelölik azt a tevékenységet, amikor az esetleges veszélyekre hívják fel a turisták, üzleti útra indulók figyelmét.

A német „Wikipedia” meghatározása szerint – „Utazási figyelmeztetés”, egy hatóság hivatalos ajánlása csak a saját állampolgárok részére, hogy utazásra egy meghatározott országba vagy egy meghatározott területre ne vállalkozzanak, vagy azt szakítsák meg, mert nem adott az utazás biztonsága. (4) Az Egyesült Államokban is a némethez hasonló rendszer működik amennyiben a Department of State ad ki hasonló „Travel Warning” megnevezésű felhívást. A témához kapcsolódik a „No-Go-Area” jelölésű, azaz belépésre, megtekintésre egyes városokon belül nem javasolt területek ismertetése.

Az Osztrák Külügyminisztérium külön honlapot működtet utazási tanácsadás adása, veszélyek jelzése céljából. (5) A minisztériumok általában idegenkednek veszélyjelzéseket konkrét országokhoz kapcsolni, ezek gyakran vezethetnek a másik fél diplomáciai tiltakozásához. Ebből a szempontból is érdekes az osztrák megoldást tanulmányozni. Két országlista szerepel az interneten. Az első az utazásra egyáltalán nem javasolt, veszélyesnek nyilvánított 11 állam: Afganisztán, Irak, Jemen, Líbia, Mali, Mauritánia, Niger, Szomália, Dél-Szudán, Szíria, Közép- afrikai Köztársaság. Különbözőbb magyarázat nem szükséges a felsoroláshoz, lényegében mindegyik háborús, vagy polgárháborús viszonyokhoz közel álló övezet. A részlegesen javasolt országok jegyzékén 24 állam szerepel. A megítélés igen szigorú szempontok alapján kerülhetett összeállításra, hiszen Ukrajna vagy a Fülöp- szigetek is ide kerültek. Nyilvánvalóan ezen országokban találhatóak olyan

régiók, melyek nem biztonságosak, Ukrajnában a szakadár köztársaságok, a Fülöp- szigeteken a mohamedán lázadók által ellenőrzött területek.

Az országok biztonsági szintjének megítéléséhez az osztrák anyag hatos beosztású skálát alkalmaz, és ennek függvényében tesz javaslatot az utazásra, esetleg annak elhalasztására:

- 1. szint minősítése: „Jó, Ausztriával azonos biztonsági helyzet”.
- 2. szint minősítése: „Megemelt biztonsági kockázat”. Utcai rablások, támadások nappal is, erőszakos tömegdemonstrációk, természeti és ipari katasztrófa jelentkezhetsz a területen.
- 3. szint minősítése: „Magas biztonsági kockázat egy meghatározott területen”. Halálesetekkel járó kiterjedt erőszakos összecsapások, terrorcselekmények jelentős veszélye, katasztrófhelyzetek jellemzik az úti célt. A nem feltétlenül szükséges utazásokat a minisztérium nem tanácsolja.
- 4. szint minősítése: „Magas biztonsági kockázat egy meghatározott országban”. A politikai okok, mint az előző fokozatnál az egész országra kiterjedően. Természeti katasztrófák- vulkánkitörés, földrengés, árvizek; ipari katasztrófák az abból következő személyi és anyagi veszteségekkel.
- 5. szint minősítése: „Részleges figyelmeztetés egy meghatározott területre”. Okok a polgárháborúhoz hasonló állapotok, a hadi jogszabályok be nem tartása, háború, polgárháború. Javasolt magatartás: a területen tartózkodó osztrák állampolgárok haladéktalanul vegyék fel a kapcsolatot az osztrák vagy valamelyik uniós állam nagykövetségével és lehetőség szerint azonnal hagyják el az országot. Ajánlják az ide tervezett utazás elhalasztását.
- 6. szint minősítése: „Eltanácsolás az utazástól”. Okok, mint az előző szintnél. Javasolt magatartás: az utazás elhalasztása, a helyszínen tartózkodók azonnal vegyék fel a kapcsolatot az osztrák, vagy valamelyik uniós nagykövetséggel, ajánlott az ország sürgős elhagyása.

Figyelemre méltóan a tájékoztató oldal lehetővé teszi külföldi utazás esetén egy online regisztrációt a Külügyminisztériumnál, a minisztérium huszonnégy órás ügyeleti telefonszolgálatot működtet, mely vészhelyzet esetén külföldről is hívható. Az utazás tervezéséhez online információs lekérdezési lehetőséget biztosít az érintett terület sajátosságaira vonatkozóan egy, a gép által biztosított sablon kitöltésén keresztül.

Az információs oldal egyéb adatokat is tartalmaz:

- az osztrák nagykövetségek fő/konzulátusok külföldi elérhetőségét,
- az Ausztriába történő beutazás és tartózkodás feltételeit (nyilvánvalóan a külföldiek számára),
- a világ valamennyi országához kapcsolódó speciális információkat ABC sorrendben,
- az utazás előkészítésére vonatkozó ajánlásokat,
- jogi felvilágosítást,
- szükséghelyzetekben teendő magatartási elvárásokat,
- egészségügyi és biztosítási kérdéseket,
- eltűnt személyek felkutatásával kapcsolatos lehetőségeket,
- speciális célcsoportok számára szóló információkat, gyermekek, fiatalok, hatvan év felettiek, betegek; állatok és növények szállítása, kivitele, behozatala; ünnepnapok figyelembe vétele,
- az európai konzuli védelemmel kapcsolatos eljárásokat: ideiglenes okmányok pótlólagos kiállítása külföldön, melyek a hazautazást lehetővé teszik; információk és segítségnyújtás pénzhez jutás céljából; információk baleset és haláleset esetére; orvosok, kórházak, hivatalok, tolmácsok adatainak előkészítése a gyors intézkedések megkönnyítése céljából; segítségnyújtás betegek, sérültek, elhunytak hazaszállításához; őrizetbe vétel esetén az osztrák képviselő elérhetősége, a követség munkatársainak megjelenése a börtönben, amennyiben az érintett személy igényli.

Abban az esetben, ha az osztrák követség, konzuli hivatal nem érhető el, úgy felhívják az utazót, hogy az egyik EU követségtől, konzulátustól kérjen segítséget, azonos jogi feltételek mellett, mintha a hazai hatósághoz

fordulna. Egyes országokban, területeken (Indonézia, Francia Polinézia) elsősorban a svájci kirendeltségeket javasolják.

A Külügyminisztérium honlapjáról úgynevezett „Szükséghelyzet Kártya” nyomtatható ki, amelyen a fontosabb tennivalók és elérhetőségek, telefonszámok szerepelnek.

1.3 A biztonság megítélésének szerepe

A német utazási irodák szerint a külföldi programok összeállításánál, kiválasztásánál új szempontok jelentek meg és előtérbe került a biztonság kérdése. Működik az 5XS szemlélet. Legfontosabb, első számú helyre került az S= Sicherheit, azaz biztonság. Az öt „S” nem más mint „Biztonság”, „Nap”, „Homok/Hó (tengerpart vagy síelés az úti cél szerint), „Szex” (egyes ázsiai országok esetében), és „Ivászat”. Németül: Sicherheit, Sonne, Sand/Schnee, Sex, Saufen. (6) Nem véletlenül került előtérbe, első helyre a biztonság. Egy 2012-es felmérés szerint a megkérdezettek 66%-ánál a biztonság az első számú mérlegelési szempont külföldi utak tervezésénél.

Sok ország külügyminisztériuma ad ki figyelmeztetést lehetséges úti célokkal kapcsolatban, nem ajánlva egyes országokat ideiglenesen, illetve biztonságosnak ítélve másokat. A negatívan érintettek természetesen gyakran tiltakoznak és túlzottnak nyilvánítják a rájuk vonatkozó elmarasztaló értékelést. Az Egyesült Államoktól nem óvnak különösebben Németországban, holott a 2001 szeptemberi terrorakciónál 3043 ember halt meg a 19 támadón kívül. Az áldozatok közül 500 fő volt külföldi 115 országból, köztük 34 indiai, 30 német, 20 japán, 18 kínai, 16 fülöp-szigeteki, 7 dél-koreai, 7 pakisztáni és 7 tajvani.

Milyen Németország megítélése a külföldiek szemében? A kép természetesen nem egységes és a jelentős turista forgalmat nézve nem lehet különösebben negatív. 1991 óta ötven külföldit öltek meg az országban és közel ugyanennyi német vesztette életét különböző ultra jobbos cselekmények során. Így talán nem véletlen, hogy utazással kapcsolatos figyelmeztetések, biztonsági ajánlások, elsősorban afrikai és ázsiai országok utazási prospektusaiban jelennek meg, de megtalálhatók voltak az USA, Japán, Izrael és India kiadványaiban is. Első helyen különböző skinhead támadásokra hívták fel a figyelmet. Az ország hírnevének nem tettek jót a külföldi menekülteket befogadó intézmények elleni támadások Magdeburgban és Rostockban. Berlin város egyes negyedeit – Marzahn, Niederschönhausen, Lichtenberg- veszélyesnek írják le a nem európai megjelenésű külföldiek számára. A 2015. évi németországi rendőrségi bűnügyi statisztikát mutatja be publikációjában Fórizs Sándor. (7)

Az angol nyelvű úti könyvek is gyakran tartalmaznak figyelmeztetéseket, biztonságos magatartásra vonatkozó javaslatokat a németországi tartózkodással kapcsolatban. Ilyen kiadvány a „Lonely Planet” (8) Frankfurt és Hamburg pályaúdvárain a drogdealer-ekre és a prostituáltakra figyelmeztet, Hamburgban a Reepebahnra (piroslámpás negyed), Münchenben a részeg kötekedőkre, naplemente után Stuttgartban a kastély parkot tartja veszélyesnek, a korábbi NDK területén lehetséges rasszista támadásokra hívja fel a figyelmet. A „Rough Guide” „Germany” kézikönyv (9) Berlin központját biztonságosnak ítéli, de figyelmeztet egyes külső negyedekre, itt megismétlődik Lichtenberg és Marzahn kerületek neve, ahol a szerző szerint újnácik és skinhead-ek részéről fordulhatnak elő atrocitások. Nem is mindig az érintett bőrszíne miatt, elegendő az idegen volt, vagy egy szokatlan megjelenés. A szerzők annyiban nem tévednek, hogy Németország bűnügyi mutatói szerinti legfertőzöttebb területekhez tartozik országos szinten Berlin, Hamburg és Frankfurt am Main. A frankfurti rendőrfőkapitány a város kedvezőtlen bűnügyi mutatóit éppen a vasútállomásra és a repülőtérre vezette vissza, melyek Európa legnagyobb hasonló jellegű objektumai közé tartoznak. Hatalmas kiterjedésük miatt, a repülőtéren 40000 ember dolgozik, az utasokról nem beszélve, és a napi zsúfoltság következtében rendszeresen a turisták sérelmére elkövetett lopások. Németországban a nagyvárosok a turizmus hajtómotorjai, ezekben azonban bonyolultabb a biztonság garantálása, mint kisebb, vagy vidéki üdülőterületeken.

Olyan régiók és országok polgárai kapcsolódtak be a világméretű utazásba, melyek eddig nem képviseltették magukat. Ez az esetleges bűncselekmények sértettjeivel történő érintkezésnél, ügyeik rendezésénél új típusú megoldásokat igényelhet, már csak nyelvi vonatkozásban is. Országok, melyek állampolgárai növekvő számban jelentkeztek az elmúlt évben:

- Brazília, 195.212 vendégéjszaka, +11%-os növekedés,
- India, 232.573 vendégéjszaka, +7%-os növekedés,
- Oroszország, 560.751 vendégéjszaka, +18,8%-os növekedés,
- Kína, 746.515 vendégéjszaka, +10,0%-os növekedés.

Természetesen az ajánlás - figyelmeztetés jelenség fordítva is működik. Egyiptom a németek számára főleg téli úti cél. A német külügyminisztérium diplomatikusan „óvatosságot” tanácsol. Megfogalmazásuk szerint továbbra is magasabb a kockázata egy terrortámadásnak, illetve külföldiek túszul ejtésének. A bekövetkezett események nem egyformán befolyásolják az utazási kedvet. A Hurghada-i kései támadásnál két német asszonyt gyilkoltak meg Alsó- Szászországból és négyen sebesültek meg (2017.07.14.). Az esemény nem gyakorolt érezhető hatást a turista forgalomra. Amikor 2015-ben a Sinai- félsziget fölött lelőttek egy utasszállító repülőgépet szobák ezrei maradtak üresen. Ennek ellenére az Egyiptomi Állami Információs Szolgálat biztonságosnak mondta a helyzetet, különösen a Vörös - tenger mellett.

Minden harmadik megkérdezett személy a felmérés szerint félt Törökországtól egy 2017. márciusi adat szerint. **(10)** A déli irányú utazások át is tevődtek Görögországba, Horvátországba és ismételten Olaszországba. A németek többsége korábban rendkívül nagymértékben kifogásolta az Izraelbe irányuló utazásoknál jelentkező szigorú biztonsági intézkedéseket. Ezek már hazai repülőtereken a beszálláskor is jelentkeznek, amennyiben az ember az El Al légitársaságot veszi igénybe. Ha más légitársasággal repülnek, a hosszadalmas és széleskörű ellenőrzés az izraeli repülőtéren zajlik. Amióta Európában is terrortámadások történtek, az emberek lényegesen megértőbbek és toleránsabbak lettek a biztonsági intézkedésekkel kapcsolatban.**(11)**

Németországban a turisták számára legveszélyesebb területek a nagyvárosok, illetve azok egyes meghatározott részei. Abűnügyi statisztika szerint leginkább Berlin, Hamburg és Frankfurt am Main. A berlini rendőrség először 2016-ban hozott nyilvánosságra egy listát a város kockázatos pontjairól. Eddig a hasonló kezdeményezéseket mindig elutasították, most is csak a belügyi államtitkár írásos utasítására tették meg. Meglepő, de a város központja, a turisták által feltétlenül megtekintett Alexander Platz az egyik legveszélyeztetettebb helyszíne a városnak a gyakori erőszakos cselekmények miatt. **(12)** 2016-ban 618, az előző évben 601 eset fordult elő. Tipikusak a rablások, a táskalopások és drogok árusítása. Megoldásként egy állandóan a területen tartózkodó rendőrség felállítása jött szóba. Berlin város bűnügyi statisztikájáról lásd Főrizs Sándor publikációját. **(13)**

A turisták a bűnözők kedvelt célpontjai. Jelentős értékű tárgyakat (kamera, fényképezőgép, kisszámítógépek, megrakott csomagok, stb.) ékszereket és készpénzt hordanak maguknál. Viselkedésükben gyakran figyelmen kívül hagyják a látnivalókra koncentrálnak, nem törődnek a környezetükkel. Egyes helyszínek szinte kínálják a bűncselekmények elkövetéséhez a kedvező körülményeket. Ilyenek a repülőterek, pályaudvarok, a gyorsforgalmi vasút, strandok, turista látványosságok, templomok, múzeumi paloták, tömegrendezvények. Berlinben jellemzően külföldi bandák- bolgárok, románok, lengyelek- tevékenykednek különösen a zseblopás, csomagok ellopása, kézitáska erőszakos elvétele, szállásokra történő besurranás területén.

A turista viselkedése, magatartása nem ritkán okozója a bekövetkező esetnek. Bűncselekmény áldozata lesz miközben drogvásárlásba bonyolódik, vagy prostituált szolgálatait kívánja igénybe venni, a saját nagykövetsége által veszélyesnek nyilvánított és a követség honlapjára kitett szórakozóhelyet csak azért is felkeresi.

Az utazások biztosításával foglalkozó társaságok több felmérése is elérhető az interneten. Ezek összegzett megállapítása szerint a német turisták 49%-a visz magával jelentősebb készpénzt, hogy étteremben vagy

souvenir boltban fizethessen. Sokan az összeg több részre osztott elhelyezésére sem ügyelnek. 59 %-uk az okmányokat és értékeket nem hordja testközelben, hanem hátizsákban, mely látószögén kívül esik, vagy vállon/kézben lógatva táskában. Értékeket, mint kreditkártya, kulcsok, pénz, papírok mindig a testen szükséges hordani, ehhez a rendőrség zárt belső zsebet, övtáskát, mellen elhelyezkedő zsebet javasol. A hotelszobában sincsenek, még a szobai trezorban sem biztonságban a holmik. A személyzet, az általuk beengedett idegenek, a szobai betörések besurranások is veszélyesek lehetnek. A recepciókon indokolt érdeklődni, sok hotel biztosít központi értékmegőrzést. Veszélyben vannak a nagy értékű motorkerékpárok és a parkoló gépjárművek. Szicíliától Spanyolországig kimutathatóak az azonos módszerek, trükkös lopások. Kilátóhelyek, strandok parkolóiban a gépjárművek kinyitása acélpálca, elektronikai eszközök segítségével. Baleset imitálása eleve sérült visszapillantó tükörrel, majd a kár kifizettetése a helyszínen, mondván eltekintenek a hivatalos intézkedéstől. Benzinkútnál a gumi kiszúrása, a jármű követése és segítségnyújtás örve alatt az érintettek meglopása szintén elterjedt eljárás.

Szólnunk kell a turisták magatartásának másik oldaláról is. A felmérések szerint gyakran visznek el a szállásról törölközőket, fürdőköpenyt, illat- és testápoló szereket, étkészletet, hajszárítót. Sokaknak meg sem fordul a fejében, mindez lopásnak számít. Münchenben az Oktoberfest idején és a híres Hofbräuhaus sörözőnél sportnak számítják egyesek a söröskorsók ellopását. Egy tetten ért Új-Mexikó-i egyetemistát, aki egy nyolc euró értékű korsót akart viccből elemelni, a bíróság négy hétre ítélte (az ügyészség egy év büntetést kért), majd, hogy az iskolakezdésre hazamehessen 1260 euró befizetése ellenében szabadlábra helyezték.

A 2016. évi német rendőrségi bűnügyi statisztika nem tartalmaz értékelhető adatokat a turistákkal kapcsolatban. A sérelmükre elkövetett cselekmények valószínűleg matematikailag nem jeleníthetők meg az elkövetett 5.884.815 bűneset között, ha például angol turistákkal szemben 20-25 cselekmény történt az évben. Az 1. számú táblázat a 11 leggyakrabban áldozattá vált külföldi kategóriát mutatja be. Természetesen nem tudjuk, közülük hányan élnek életvitel szerűen az országban. A statisztika által felsorolt 25 ország között nem szerepel az USA, az Egyesült Királyság, Japán, Kína, Franciaország, a sok turistát kibocsátó régiók. A statisztika legkisebb száma Tunézia 2162 áldozattal.

1.4 The World Factbook

A turistautak biztonságos voltának megítélésében sokat segíthetnek az utazási kiadványok, az úti könyvek. Mint lehetőséget érdemes megemlíteni a World Factbook című irodalmat. Eredeti neve 1975-1980 között National Basic Intelligence Factbook, más megnevezés szerint CIA World Factbook. A CIA adja ki és statisztikai adatokat tartalmaz a világ valamennyi országáról. Kiemelten szerepelnek benne demográfiai, gazdasági, infrastrukturális információk, tájékoztatások a politikai viszonyokról és a katonaságról. Mellékletek sora egészíti ki a szöveges részeket rövidítésekkel, zászlókkal, jelképekkel, térképekkel, stb. Eredetileg az Egyesült Államok szövetségi alkalmazottai külföldi utazásai támogatására készült. 1962-ben jelent meg először, még, mint titkos dokumentum. 1971 óta létezik nyilvános változatban. 1975-ben jelent meg nyilvános nyomtatott kiadása. 1994-től az interneten is elérhető. Ezt a kiadást hetente aktualizálják és ezért mindig időszerűbb, mint a nyomtatott változata. 2000-től letölthető az internetről. Tartalma minden további nélkül felhasználható, annak ellenére, hogy az USA kormány hivatalnokai számára készült. Igen hasznos okmány külföldi utak tervezéséhez az állandóan frissített volta miatt.

1.5 Importált betegségek

A bűnözéshez nem, de a turisták biztonságához hozzátartozik azok egészségügyi védelme. Különösen abban az esetben, ha Európától távolabbra, esetleg trópusi környezetbe utaznak. Az ilyen programokhoz gyakran adnak ajánlásokat a védőoltásokra vonatkozóan. A külföldről hazatérők, bár nem jelentős számban a sok millió

személyhez mérve, hoznak be fertőző betegségeket. A német fertőzésvédelmi törvény (Infektionsschutzgesetz (IfSG)) jelentésköteles és nem jelentésköteles csoportra osztja ezeket az eseteket. Tapasztalat szerint a leggyakoribb halálesettel járó behozott betegség a malária. A 90-es években évente 15-25 beteg halt meg malária következtében. A betegség többször megjelent Törökországban, Görögországban és Spanyolországban, tehát viszonylag nem kellett messzire utazni, hogy találkozassunk vele. A nem jelentésköteles fertőzések közé tartozott a biliarzia, kb. 200 esettel évente és a leishmaniose. A vizsgált évben a hepatitis A 800 és a hepatitis B 250 esetben volt kapcsolható külföldről hazatérő személyhez. Egy év alatt behozott betegségek adatai a következők: malária 861 eset, tífusz 58, paratífusz 67, brucellose 35, shigellose 1180, lepra 1. (14)

Védekezésként Németországban szélesítették a védőoltások körét és fokozták az együttműködést az utazási irodák és az egészségügyi szervek között a kiutazás előkészítésének időszakában, különös tekintettel a speciális trópusi betegségekre. Természetesen differenciálni szükséges a tervezett úti cél sajátosságainak megfelelően.

A megbetegedések terén egészen szélsőséges esetek is előfordultak, melyek ellen szinte lehetetlenség védekezni. 1980-ban egy francia mérnök túrázott Kenyában a denevértelpeiről híres Kitum barlangban, majd halt meg rövid időn belül. 1987-ben egy dán középiskolás hallgató családi vakáció közben szinten felkereste ugyanezt a helyszínt és hunyt el röviddel ezt követően. Ma már ismert, hogy egyes denevérek az ebola vírus hordozói. (15)

2. Következtetések, javaslatok

A turizmus a leggyorsabban fejlődő gazdasági ágazat Németországban és jelentős mértékben hozzájárul a nemzeti jövedelemhez. A turizmusbiztonság garantálása összetett, többtényezős feladat. Első helyen maga az utazó áll, akinek helyes döntést kell hoznia, mikor és hova utazik; egyedül, vagy egy csoportos látogatás lehetőségét választja. Megalapozott elhatározásához információkra van szüksége melyeket az utazási irodákon, turisztikai könyveken kívül a sajtóból és az erre hivatott állami szervek kiadványaiból szerezhet be. Útja során szükséges a tudatos, a konfliktusokat kerülő, a biztonsági követelményeket, rendszabályokat betartó magatartás tanúsítása. A problémakör többi tényezőjét képezik az utazási irodák, a biztosító társaságok, a külképviseletek, a szállásadók, a helyi biztonsági szervek. Mindenkinek megvan a maga feladatterülete, módszerbeli lehetősége. Ezek együttes érvényesülése a biztonságos turizmus alapja.

1. sz. táblázat: A bűncselekmények (A) és az erőszakos bűncselekmények (B) áldozatai állampolgárság szerint

Állampolgárság	Szám (A)	Arány a nem német áldozatokon belül %-ban (A)	Szám (B)	Arány a nem német áldozatokon belül %-ban (B)
Nem német áldozat összesen	228.738		66.541	
Török	30.188	13,2	7.859	11,8
Szír	21.019	9,2	6.421	9,6
Afgán	14.090	6,2	4.560	6,9
Lengyel	15.826	6,9	3.965	6,0
Iraki	10.021	4,4	3.183	4,8
Román	9.194	4,0	2.638	4,0
Olasz	8.349	3,7	2.080	3,1
Iráni	5.965	2,6	1.890	2,8
Bolgár	6.033	2,6	1.734	2,6
Marokkói	--	--	1.699	2,6
Szerb	6.804	3,0	--	--

Forrás: A statisztika 6-T03 és 9.2-T04 táblázata alapján (36, 83. old.)

3. Felhasznált irodalom

(1) A német Szövetségi Belügyminisztérium 2016. évi bűnügyi statisztikája.

<http://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/2017/pks-2016.html>

Letöltve 2018.01. 10.

(2) A német turizmuszövetség honlapja.

www.google.hu/search?source=hp&ei=7excWo7IIsKisAG4mL3IAg&q=deutscher+tourismusverband&oq=-Deutscher+tourismusverband&gs_l=psy-ab.1.0.0j0i2

Letöltve 2017.11.20.

(3) Berlin, Szenátusi gazdasági, energia és üzemeltetési igazgatóság, gazdasági részleg honlapja. www.berlin.de/sen/wirtschaft/wirtschaft/branchen/tourismus/artikel.110610.php, Letöltve 2017.11.20.

(4) Utazási figyelmeztetés meghatározása. de.wikipedia.org/wiki/Reisewarnung Letöltve 2018.01. 10.

(5) Az Osztrák Külügyminisztérium utazási tanácsadása. www.bmeia.gv.at/reise-aufenthalt/reisewarnungen/ Letöltve 2018.01. 10.

(6) Tourism Watch www.tourism-watch.de/content/unsicherheit-im-tourismus

Letöltve 2018.01. 10.

(7) Fórizs Sándor: A német szövetségi belügyminisztérium 2015. évi bűnügyi statisztikája. In Ünnepi kötet a 70 éves Janza Frigyes tiszteletére. Bp. Dialóg Campus Kiadó, ISBN 978-615-5680-44-1, 177-188. o. 2017.

(8) Andrea Schulte-Peevers: Lonely Planet, „Germany”. Footscray, Victoria, Australien, 2000. www.lonelyplanet.com Letöltve 2018.01. 10.

(9) Gordon Mc Lahan: The Rough Guide „Germany”. London, 2001. www.roughguides.com. Letöltve 2018.01. 10.

(10) Focus online. www.focus.de/reisen/diverses/tourismus-sicherheit-im-urlaubsland-beeinfluusst-reiseentscheidungen_id_6743894.html Letöltve 2018.01.10.

(11) Der Tagespiegel. tagesspiegel.de/weltspiegel/sonntag/urlaub-in-israel-innere-unsicherheit/19313700.html Letöltve 2018.01. 10.

- (12) Berliner Morgenpost. www.morgenpost.de/berlin/article210846209/An-diesen-Orten-muessen-Berliner-und-Touristen-aufpassen.html
Letöltve 2018.01.10.
- (13) Fórizs Sándor: Berlin 2014-es bűnügyi statisztikája. Belügyi Szemle 64. évfolyam 2016/6. ISSN 1789-4689, 127-139 p.
- (14) Thomas Petermann- Christoph Revermann- Constanze Scherz: Zukunftstrends im Tourismus. edition sigma, 136. old.
[/books.google.hu/books?id=9PQt1AnKLCMC&pg=PA129&lpg=PA129&dq=kriminalität+gegen+Touristen&source=bl&ots=-r7Og4A8qg&sig=JOpDXOgHRIkcX0JmNYxQgrdREno&hl=de&sa=X&ved=-0ahUKEwj17uT19tzYAhVJWSwKHXQmDmAQ6AEITTAG#v=onepage&q=kriminalit%C3%A4t%20gegen%20Touristen&f=false](https://books.google.hu/books?id=9PQt1AnKLCMC&pg=PA129&lpg=PA129&dq=kriminalität+gegen+Touristen&source=bl&ots=-r7Og4A8qg&sig=JOpDXOgHRIkcX0JmNYxQgrdREno&hl=de&sa=X&ved=-0ahUKEwj17uT19tzYAhVJWSwKHXQmDmAQ6AEITTAG#v=onepage&q=kriminalit%C3%A4t%20gegen%20Touristen&f=false)
Letöltve 2018.01. 10.
- (15) National Geographic. July 2015. No. 1 p. 41.